

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Асташева С.Ю.

студентка,

Національний університет державної податкової служби України

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГРОШОВОЇ СФЕРИ

Поглиблення ринкових реформ в економіці України пов'язано з намаганням стабілізувати економіку країни та вивести Україну з боргової ями. Формування засад ринкової економіки і поява нових тенденцій в її розвитку, на сьогоднішній день, вимагають використання сучасних методів регулювання грошової сфери.

Дослідженню теоретичних засад державного регулювання грошової сфери, методологічних питань формування й розвитку грошово-кредитної політики присвятили свої праці такі вчені, як С. Моїсєєв, А. Мороз, В. Опарін, О. Орлюк, О. Петрик, В. Полтеровіч, М. Пуховкіна, М. Савлук, А. Сомік, Л. Харрис, А. Чухно, О. Шаров, Н. Шелудько та інші.

Особливо зросла роль державного регулювання грошової сфери за останні роки, за часів економічної кризи, проведення АТО та взяття достатньої кількості зовнішніх боргів для України. Тому тема роботи є актуальною не тільки для наукового колективу, а й для кожного українця.

У 2015 році умови проведення грошово-кредитної політики в Україні надзвичайно ускладнилися: рецесивні тенденції 2012-2014 років були посилені різким погіршенням соціально-політичної ситуації, анексією Криму та подальшим загостренням ситуації на Сході країни, а останнім часом і зовнішньою агресією, що значно ускладнило або зробило неможливим ведення економічної діяльності на частині території країни. Обмежені фінансові ресурси державного та приватного секторів зумовлювали звуження внутрішнього попиту, а несприятлива зовнішня кон'юнктура, зокрема дискримінаційні торгові дії з боку Росії.

Накопичені зовнішні дисбаланси, пов'язані із значним дефіцитом поточного рахунку платіжного балансу в попередні роки, створюють суттєвий девальваційний тиск. Крім того, підвищені ризики соціально-політичної ситуації провокують відплив капіталу з країни та депозитів з банківської системи.

Зниження обмінного курсу гривні, підвищення адміністративно-регульованих цін і тарифів внаслідок проведення назрілих економічних реформ, а також погіршення ринкових очікувань позначилися на ціновій динаміці.

Отже, до проблем державного регулювання грошової сфери можна віднести: анексія Криму; непідконтрольна економічна територія на Сході України; падіння гривні та безсилля, щодо стабілізації гривні та повернення попереднього валютного курсу; підвищення цін та тарифів для кожного українця; відсутність індексації заробітних плат; взяття великої кількості зовнішніх боргів та зменшення казни країни тощо [2, с. 26].

На мою думку головною проблемою державного регулювання грошової сфери в Україні є невідповідні дії уряду для населення країни. На сьогоднішній день Україна має рекордний показник зовнішнього боргу за всі роки незалежності, а цей борг розповсюджується на кожного українця. Цим і пояснюється зменшення доходів громадян та збільшенням цін приблизно в три рази. Таке державне регулювання грошової сфери не є дієвим, так як зменшується рівень життя, прожитковий мінімум, соціальне забезпечення. У свою чергу ці проблеми породжують збільшення кримінальних проваджень, які стосуються економічних злочинів, корупційних дій, крадіжок, розбоїв, вбивств тощо.

Питання грошово-кредитної політики відноситься до питань надзвичайної державної ваги. Максимум можливостей НБУ в банківській системі та грошово-кредитній політиці – регулювання пропозиції грошей. Але життя суспільства охоплює і попит і пропозицію грошей. Для формування попиту вирішальне значення мають діяльність Кабінету Міністрів України, фінансова і економічна політика. Тому реальність грошово-кредитної політики більше залежать від цих факторів. Але Закон України «Про Національний банк України», який регламентує відносини Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України з Національним банком України, практично передбачає лише інформування цих органів центробанком про головні питання грошово-кредитної політики [1]. Крім того, в ньому варто передбачити обов'язок Правління НБУ інформувати Раду НБУ та вищі органи влади про найважливіші рішення, які можуть мати суспільне значення [3, с. 288].

Для вдосконалення і вирішення сучасних проблем грошового обігу в Україні необхідно скористатися досвідом зарубіжних країн. У більшості країн світу в сучасних умовах використовується різновидність грошових систем, побудованих на обігу кредитних грошових знаків, які мають такі характерні риси: децентралізація грошового обігу між різними банками; розподіл функції випуску готівки та безготівки між різними ланками

банківської системи; відсутність розмежування між готівковим і безготівковим обігом; створення та розвиток механізму державного грошово-кредитного регулювання; централізоване управління грошовою системою за допомогою апарату державного центрального банку; індикативне планування грошового обігу [4, с. 6].

Грошова система України від початку її створення поступово еволюціонує від адміністративних методів регулювання до ринкових. Методи регулювання грошових систем залежить від взаємної реакції національної економіки та параметрів грошових систем.

Особисто я вважаю, що державне регулювання грошової сфери, особливо зараз в тяжкий час для кожного, повинне бути зваженим та обдуманим. Адже приймати рішення, такі як: брати кредити в будь-якій кількості, не індексувати заробітні плати та постійно підвищувати ціни та тарифи є грубим порушенням норм Конституції України та сутності демократії. Зараз українці важко переживають економічну ситуацію в країні, а з 01 січня 2016 року будуть й надалі підвищуватися ціни, тарифи, проведення АТО тощо. Тож, актуальність даної теми не втрачає свого сенсу і є підтвердженням того, що на сьогоднішній день вищезазначені проблеми є невирішеними.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Національний банк України» № 679–XIV від 20.05.1999 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
2. Дзюблюк О. Іноземний капітал у банківській системі України: вплив на розвиток валютного ринку та діяльність банків / О. Дзюблюк // Вісник Національного банку України. – 2014. – № 5. – С. 26–33.
3. Коваленко В. В. Трансформаційні напрями розвитку банківської системи України / В. В. Коваленко // Економічний форум. – № 2. – 2015. – С. 286–295.
4. Основні засади грошово-кредитної політики на 2015 рік. схвалено рішенням Ради Національного банку України від 11 вересня 2014 р. № 28 (в редакції рішення Ради від 23 квітня 2015 р. № 6). – Київ, 2015. – 15 с.